

СВОВОДА

FOUNDED 1963

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає своїх читачів від поширення матеріалів, які не відповідають дійсності. Незадоволення матеріалів повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застерігав до друку. Редакція не відповідає за зміст матеріалів, які не відповідають дійсності. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "СВОВОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

В обороні волі

Ассистент державного секретаря в справах Латинської Америки, Едвін М. Мартін, складаючи з кінцем минулого тижня свідчення перед однією з комісій Конгресу США, закликав активно заангажуватися в обороні волі кожної країни Латинської Америки проти комуністичної загрози. Це стосується не тільки до безпосередньої комуністичної загрози, але й до всьох імпортованих комуністичних, революційних, що їх тепер комуністичні спецпротоколи на Кубі.

Твердження Мартіна не було голословне. Історія, мабуть, уже і в цьому випадку навчила Америку, яка виразно симпатизувала комуністичній революції в Кубі. Для характеристики цих заходів може послужити повідомлення у відомому журналі "Ю. С. Ньюс" від Ворлд Ріпорт" з датою 18-го березня цього року про вишкіл спеціальних військових частин для боротьби проти комуністичних партій. З того повідомлення випливає, що в зоні Панамського каналу, у Форт-Гуді, існує спеціальна школа, в якій підготовляються військові частини, які будуть бити комуністів в їх власній спеціальності. А недалеко від школи в джунглях існує американська поліційна академія, де вивчаються фахівці в поборюванні комуністичних бунтів. Вишкіл тривав від 2 до 40 тижнів і його кошти покривав уряд США. З цієї академії вже випустили 12 400 латиноамериканських старшин і воїнів, а в цьому році закінчатимуть ще 1 300 осіб. Вишкіл охоплює не тільки військову, але й цивільну акцію для здушення імпортованих комуністичних революцій.

Це — тільки один із багатьох прикладів американської підготовки до оборони волі в Західній гемісфері. Таких і подібних прикладів можна було б навести більше. До цього долучається тепер заява асистента державного секретаря, що США готові, на бажання урядів загрозованих країн, також безпосередньо допомогти їм в обороні волі. Очевидно, що всі ці справи є на порядку денних варад президента Кеннеді з голами, президентами шістьох центрально-американських країн, що мали початися в п'ятницю, 18-го березня, в Сан-Хосе в Коста-Ріка та які триватимуть три дні, до середи, 20-го березня. Своє зацікавлення волею інших країн Латинської Америки та своєю готовістю допомогти тим країнам в обороні цієї волі США висловили і випливали з багатьох разів та при різних нагодах.

Цим своїм ставовищем США підтверджують палкий поступ в розумінні та практичному застосуванні засади Літвольфа про неподільність волі, про те, що країна не може адекватно наповнювати війну і наповнювати повенелю. Ця засада Літвольфа відноситься до поділу тоді війни і рабства, а не до поділу до континентів та всього світу. Воля завжди буде загрожена неволю, без уваги на обшари, які їх відділюють. Тому й оборона волі вимагає поборювання неволі, де б вона не існувала. Рішуче ставовище США в обороні волі їх безпосередніх сусідів є наслідком розвитком у цьому напрямку.

Федір Дудко

ГЛУМ

ОПОВІДАННЯ

(16)

Через хвилину більшовицькі делегати під охороною козаків вийшли зі штабу і сіли в авто. Сотник Сиротюк розділяв козаків, увійшов у авто, із силою зашкелював дверці, сів наперед сидіння і крикнув:

— Рушай!

Авто здригнулося, заголю, затріпотало, м'яко знялося з місця і, плавно похитуючись, швидко понеслося по дорозі.

— Улашківці, пане сотнику! — почув Сиротюк над своїм шумом тихий Паланичів голос і, відірвавши очі від безкрайного моря зелених хлібів, озирнувся.

Авто неслося по білій широкій дорозі поміж старими дуплястими розкарканими деревами до невеликого села з білою церквою над пишними шапками густих зелених дерев.

Улашківці!

Страшний спогад із недавньої жалкої одисеї виринув у пам'яті в Сиротюка і його очі розширилися, намагаючись глибоко шось знайти в куті розкиданих білих хаток, зелених садків, чорних крилатих млинів на горбку за селом.

Улашківці!

І розум схилювався і не міг збагнути, як це веселе, задне соняшним світлом село, таке ласкаве і ніжно-примітне, з'являється в його густій садибі і широких лавках, ще так недавно, всього пару місяців тому, повите густим мороком непроглядної ночі, могло таїти стільки жалючого в своїй німій таємничості...

ДВА, ЩО ВИБРАЛИ СВОБОДУ

Мюнхен. — Вони недавно покинули Совєтський Союз. Один — російський націоналіст, служив в армії на Південному Кавказі, другий — естонський — у флоті. Перший кваліфікований робітник великого підприємства на Донцях, естонський — моряк з професії. Обидва вирішили шукати вільного життя на Заході, і тому покинули країну, де "народ керує державою". Вони відповіли на питання і дають свої пояснення. Наприклад:

"Чи правда, що людина Совєтського Союзу з радістю прийняла рішення уряду про підвищення ціни на м'ясо, маюло та інші харчові продукти?" Вони сміються. Вони чули, що в різних республіках совєтської держави були масові протести проти надто високої ціни на продукти, причому в Москві дорожничі, знають, що подекуди ці протести були силою здушені.

"Чи живуть колгоспники? Чи звикли вони до колгоспної системи?"

Відповідь: "Тепер селянам у колгоспах живеться дещо легше, як було за Сталіна. Але вони негачно покинули б колгоспи, коли б могли! Однак, партія цього не дозволяє".

"Як ставиться населення до тримислових підприємств в СССР? Коли б у нас комуністичний режим і настала свобода, кому мали б належати фабрики та інші промислові підприємства?"

Відповідь: "Це все має бути народним".

"Чи говорять люди між собою про політику, чи критикують уряд?"

"Молодіші — так! Але старші, що пройшли школу терору під диктатурою Сталіна, більше мовчать, і молодші від них мало можуть довідатися".

"Як ставиться громадянство СССР до ліквідації культури Сталіна?"

Відповідь: "Перше не могли вірити, що Сталін набрав таких страшних злочинів. Але пізніше повірили".

"Питання в комуністичній пресі, що люди очікують за Урал, на ціліні землі і на будівництво нових підприємств?"

Відповідь: "Це — вигадка. Ніхто не хоче туди їхати. Люди посилюють туди примусово і кожний хотів би привласнити ці ціліні та інші землі".

"Чи закриває комуністична влада церкви?"

Відповідь: "Там, де вони були, церкви є. Люди, навіть комуністи (ці, правда, потайки), дають своїх дітей хрестити. Нагінає з відвідів на евангельські громади, бо вони добре організовані і їх важко контролювати. Вони мовчать і слухають проповідників у приватних приміщеннях, ширять молитви, розмовляють на машині".

Джансон проти партійних атак на Президента за закордонну політику

Вашингтон. — Віце-президент Линдон Б. Джансон, промовляючи на прийнятті Крайової Рекламної Ради, критикував партійні атаки на президента Кеннеді, які старуються знищити довіру громадянства до голови держави. Джансон казав, що ми говоримо і говоримо щораз більше, але не роз'яснюємо цих важливих проблем, як це вид-

ні, і це влади не подобається". "Як називають в народі державу? Росія чи Совєтський Союз?"

Відповідь: "Називають Совєтським Союзом".

"Чи є на Донцях українці? І чи мають вони свої газети, школи?"

"На Донцях багато українців. Але вони там не мають ні шкіл, ні газет в українській мові".

"Чи бачили вони людей, що вернулися додому з еміграції?"

"Так, зустрічали таких, комуністи дуже мило зустрічають таких поворотців, даючи їм вигідні приміщення і взагалі вигоди. Але через деякий час поворотці ставали дивними з мешканцями Совєтського Союзу і легковірні поворотці клеветували цілий світ, що дали себе піддурити совєтській пропаганді".

"Чи є різниця між козаками й іншими мешканцями Донцях?"

"Немає. Тільки старі люди пам'ятають, що були козаками. Молоді це все байдуже".

"Чи поширює пияцтво серед людності СССР? Хто більше п'є: робітники, селяни чи інтелігенція? Мужики чи жінки?"

"П'ють люди всіх професій, але тільки було за що. Але жінки не п'ють і не курять. На Заході жінки бачили, що тут жінки п'ють і курять далеко більше".

"Чи в балтійських країнах в школах є російська мова?"

"Так, її вивчають по школах, але вчать мовами місцевими від нижчої школи до університетів. Є школи російські для переселенців із Росії. В Естонії приблизно половина мискої людності — це ковопобулі росіяни".

"Чи слухають в СССР закордонне радіо?"

"Хочуть слухати, але не всі. Чуття добре, бо глушать".

"Чи чули вони імена совєтських поетів, наприклад, Євтушенка, що об'їздив різні країни в світі?"

"Поети їх не цікавлять. Це діло студентів, які більше можуть читати".

"Як ставиться людиність в СССР до чутю про війну?"

"В СССР мають симпатії до американського народу, але вірять комуністичній пропаганді, мовляв, американський уряд затіває війну. Поширена думка, що війну може почати Німеччина. До німців немає прихильності, бо бачили політику Гітлера".

"Що думають в СССР про політику Хрущова, що всім до американського народу, але вірять комуністичній пропаганді, мовляв, американський уряд затіває війну. Поширена думка, що війну може почати Німеччина. До німців немає прихильності, бо бачили політику Гітлера".

"Що думають в СССР про політику Хрущова, що всім до американського народу, але вірять комуністичній пропаганді, мовляв, американський уряд затіває війну. Поширена думка, що війну може почати Німеччина. До німців немає прихильності, бо бачили політику Гітлера".

"Що думають в СССР про політику Хрущова, що всім до американського народу, але вірять комуністичній пропаганді, мовляв, американський уряд затіває війну. Поширена думка, що війну може почати Німеччина. До німців немає прихильності, бо бачили політику Гітлера".

Петро Одарченко

ВІНОК ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ

(7)

Ні епоха Шевченкова, ні сучасна — не сприяли розвитку і розвитку української поезії, але в тяжку добу миколаївської реакції, в добу національного, політичного й соціального поневолення українського народу з'явився "Поет для епохи" — геніальний Шевченко, що своєю творчістю створив українську націю і доказав їй шлях до свободи і державної незалежності, що виходив мільйони свідомих борців за волю і щастя свого народу. Такого поета потребує і сучасна доба — за висловом Ліни Костенко — "не легка епоха однієї двадцяті, невгамований рік".

Глибокі думки про ролю Т. Шевченка в збереженні й відродженні української нації висловив Дмитро Павличко в поезії "Співай мові з твоїм надхненням":

Як голос матері, як правда, як до школи перша пуга, як вірність побратима й брата, в мені слова твої живуть...

...В найтяжчі дні ми не переміли, через безсмертє твоє.

Молодий талановитий поет Іван Драч присвятив Шевченкові дві поезії і величній симфонії "Смерть Шевченка". В одній з віршів Драч змалював Шевченка в образі могутнього дуба, що від нього пішли молоді дуби і розрослися у величезний гай:

Де акраїська розтерзана доля, виглядає вербю на шлях, першим дубом він зріє серед поля, на солов'ї кріпачів слезах...

...Розмаїті, розгойдані віти Жолудями висипають наш край, прислухайся, здивований сніг, як гуде в нас Шевченковий гай!

В поезії "Сковорода і Шевченко" Драч показує уяву зустрічі Сковороди і Шевченка і їх розмову. Сковорода скариється на гірку долю України, що, як перекотиполе, не знає "пристаючої ниді". Шевченко висловлює віру в те, що з попелу встане прекрасний Фенікс — Україна. І український філософ Григорій Сковорода "посміхнувся":

"Він уже розгледів Над Україною розкрила зоря!"

Тут бачимо візію відродження України. А у величній симфонії п. н. "Смерть Шевченка" висвітлює ролю Шевченка в здійсненні цієї візії — в однієнні національного відродження України.

Ця симфонія починається таким вступом:

Сто років — зморшка на чолі Землі, Веселітні війни, революції грози, Дніпро до м'є стезиною проліг і котить славу в тій перелозині.

Поет став морем. Далеч степова, І хмарочоси, й гори — ним задіти, Вунтуют хвилі-думи і слова, І сонце гоні стоїть над ним і зеніти.

Дно глибшає, і береги тисають, Аж небо рев своєю блакять високу, І шторми п'яються од краю і до краю, Од Віннигу до Владивостоку.

В першій частині симфонії

з великою силою і експресивною трагічною образ Матері України та її пошівання за вірним сном — Шевченком, що в далекій чужині самотній і тяжко хворий доживав свої останні дні:

Петербурзьким шляхом, по колінах, Грузучи в замітах, боса йшла, Згорена, полатана Віршиця, Муху притиснула до чола.

І набоже спався під ноги, Ніби кров змерзала на люту, "Сину, сину", — слухали дороги Тих ридань метелику густу.

"Може тобі ливового чаю, Чи каліни сприйми вухом..." А дороза та до небажало — На дорозі-маті ледь жива.

Хурдальце хуга хуртовина, Засипав снігом очі ажурні, І біжить до сина Україна Одганяти знавця смерті.

Драч малює останній день поета. Це був день народження Шевченка. Полтавці прислали привітальну телеграму. На столі в пляшці з водою розцвіла гілочка вишнева — спогад про далеку рідку вишневу Україну...

Цілу ніч на дворі вис хуга, Плаче, дерешит в вікнім сніг, Ні дружини, ні дітей, ні друга, Тільки гілка вишні на столі.

Телеграма від полтавців, М'ята, Віє в душу запахуючий дим, Та маленька свічка тямнувала Трискає і мружиться над ним.

...Нині вишні брызнула суніттям — В пляшці тепла гілочка жива... Віль пекучий... І воно, самітня, В ційтї всь, як в думах голова.

Умираючий поет марить. Йому вижаються різні картини його тяжкого життя, картини життя поневоленого українського народу: він бачить знедолених жінок, катованих солдатів і чус крик: "Пора — веде!"

І він, Тарас, веде катів людських... Тарас веде Миколу, що його Хотів засилати казаськими піснями, На сніпн печеній танцює вже вогонь, І Олександр Романов аде з братами, Іх святить гін народів... Сніг і сніг, Він опритомлює у тяжкому горі.

Це хуртовина бляхи білий лист Зірвалася гримотить і цвохкотить надворі, І гасне свічка, як його життя.

І потім поет чує далекий дівочий голос. Перед ним проходить образи Закревської, Рєпніної, Пушовой, Лікері, але понад усіма ними з'являється образ Оксани — образ першого кохання. І поет чує її ніжний голос, голос глибокого смутку і щирого кохання:

Я б тобі схилилася на груди, Замість терну розцвіла б мак, Та мені з'їзали руки люди, "Хай страждає", — казуть, — треба так."

...Я — Оксана, вічна твоє рана, Журна вишні в золотих ролях, Я твоє надія і оманя, Іскра нероздмухана твоє.

Даліший розділ "Друге марення" показує "всюдишущих горобців", перевертнів, землішів — ренегатів, пристосуванців, міщан, егоїстів. Розділ "Третє марення" відтворює спогад Шевченка про тяжкі часи солдатської неволі. Кожний мучить поета:

Він кричить з переляку, бо раку вже на полюсі, Мада лисину льоду, а друга вилу, Чорне море віпала до козачком голосі І так спрало голубити подіпнуво лозу.

Голова в Петербург вже уперлася — і зидити Сунуть арії, прямо по ному гудуть, І танцює імперія, і гудуть динаміки, Щоб догнати до серця в постоу люту.

Після цього гіперболічного поетового страждання, викликаного шаленим танком Російської імперії по живому тілі її найбільшого поета і національного пророка, ідуть такі промови і багатозначні радні, в яких показано становити Україну:

Він ляскає горлицю, Гасне свічка поволі, Длого груди печуть, та мікого нема, І летять на Віршину незгоєні болі, Зупиняють їх граї, бо вітчина — тюрма...

Т. Тешук

Проблеми Відділу УККА

У жовтні 1962-го року відбувся 8-ий Конгрес УККА, на якому обрано керівні органи на наступні 4 роки.

Хоч у праці Конгресу та Екзекутиви УККА, як у великій громадській установі, крім успіхів, були й деякі недоліки, представники всіх наших центрально-організацій увійшли до УККА, символізуючи українську єдність. Вони усвідомлюють, що справа не в людях, які керують працею УККА і можуть аміноватися, а в тому, що УККА став громадським і політичним центром усієї української еміграції в США, без якого вона втрачала б своє політичне значення.

На зовнішньому політичному відтинку УККА під проводом проф. Лева Добрянського веде дуже корисну працю, зайнявши серед еміграції поневоленіх Москвою народів провідне місце. Цим ми можемо радіти і гордитися, даючи УККА якнайбільшу моральну й матеріальну підтримку.

Однак, головна сила та значення УККА у культурно-політичній діяльності його 150 відділів, які мають стати провідними осередками нашого громадського і політичного життя на місцях. Вони повинні ініціювати всі місцеві загальнополітичні акції, як на внутрішньому, так і на зовнішньому відтинках, координувати діяльність усіх місцевих українських організацій, перевести облік і організаційно охопити всі українські родини, дбати про школи українства і виховання молоді, переводити збірку на Національний Фонд для праці Централі УККА і т. д.

Серед українського громадства, а навіть серед деяких керівників наших організацій, чуюмо нарікання, що, мовляв, українська еміграція опортунізується, ідейно слабеє і тому успіхів у нашому громадському житті важко сподіватися.

Дійсність, однак, показує дещо інше: українська громада в США у своїй більшості патріотична і жертвенна, а коли трапляються в її чи інших громаді недоліки, то причини їх треба шукати в організаційних недоліках місцевого Відділу УККА.

Щоб підтвердити цей висновок, зупинимось над деякими етапами діяльності Відділу УККА у Філадельфії.

Українська громада Філадельфії має понад 30 000 членів, або колр 8 000 родин. В 1962-му році перевершено облік усіх 113 українських організацій Філадельфії, які між собою не мають ніякого контакту. Багато з цих організацій змагають до тих самих цілей: побувати доміну для своїх потреб, перевести статистику українців для поширення свого членства, організувати моль, збирати фонди для своїх цілей і т. п.

Внаслідок такої нескординованої дії, на громадському полі панує хаос. Придбано багато примітивних домівок, але немає Народного Дому, в якому могли б приміститися всі українські організації, школи українства та всі молоді організації. Наша молоді, яка звикла до американських шкільних приміщень, не радо відвідує українські шкільні приміщення, клуби і домівки. Тож перед нами на весь зріст стоїть загроза втрати нашої високошкільної молоді та занепаду громадського і політичного життя на місцях. Деякі українські організації вже настілять скляти річні загальні збори і переобрати нову управу.

Був час, коли на річних зборах Відділу УККА брали участь лише представники місцевих організацій без індивідуальних платників УНФонду. Тоді на громадському відтинку постало розбиття, і УНФонд упав до мінімуму. Коли ж на підставі директиви Централі УККА на річні збори Відділу УККА допущено індивідуальних платників УНФонду, незрозумілія прикоротились і всі спільно зялися до конструктивної праці.

В громаді запанував спокій, і в збірці на УНФонд Філадельфії зайняла передове місце.

Отже, впорядкування і консолідація наших громадських та політичних сил була наслідком не партійно-ідеологічних домогів чи компромісів, а наслідком доцільних організаційних заходів, тобто, (Закінчення на стор. 3-ій)

ПРОБЛЕМИ ВІДДІЛІВ УНКА

(Закінчення із стор. 2-01)

коли Відд. УНКА почав співпрацювати на засадах загальноукраїнських, із участю найширших кол громадства.

Виходячи з таких засад, новостворена Управа Відділу УНКА, під проводом проф. В. Гнатюка намітила цілий ряд організаційних заходів, у яких братимуть участь представники організацій та індивідуальні платники УНФонду. Кожна організація Філадельфії має виконувати свої обов'язки до Відділу УНКА, щоб у найближчому часі підготувати й перешлти спільну нараду представників усіх організацій. На цій нараді будуть обговорюватися і вирішуватися найважливіші місцеві проблеми: переведення статистики українських емігрантів, оповіщення всіх дітей шкільного віку дітьми українського походження, організація молоді, побутова допомога для молоді чи побудова Народного Дому, підготовка і переведення весною 1963-го року маніфестації-протесту в 30-річчя шкільного голоду в Україні, господарські проблеми, проблеми зв'язків із інформаційними, збірниками УНФонду, координація та пожевлення праці місцевих організацій і т. д. Крім того, заплановано скликати в різних частинах Філадельфії громадські віча платників УНФонду.

УНКА — єдина громадська і політична установа в ЗДА, де співпрацюють всі українські організації, незалежно від релігійних і політичних переконань їх членів. Ми, як спільнота, можемо існувати і діяти організовано тільки на засадах визнання спільного авторитету і принципу громадської дисципліни. Але ці ідеї

мусять бути тісно пов'язані з практикою. І УНФонд є для нас найкращим показником, бо в ньому бачимо в реальному наслідку кожну українську людину: чи виконує вона свій національний обов'язок. Значення той, хто не виконує свого національного обов'язку, руйнує підстави нашого громадського життя. Але це не означає, що несплатники УНФонду, як дехто вважає, є свідомими руйнівниками правопорядку в українській спільноті, бо УНФонд у нас є недостатньо сполученою, а збірники УНФонду багаточисельно українською мовою не охоплює.

УНФонд має для української еміграції дуже велике значення, бо він дає матеріальні засоби для незалежної політичної праці УНКА і є добрим організаційним чинником на внутрішньому відтинку. Кожний платник Фонду вносить частину своєї праці в наше громадське і політичне життя, стаючи його активним членом.

Всі збори і члени Управи Відділу УНКА не одержують за свою працю ніякої винагороди, працюючи ввечері або у неробочі дні з громадського обов'язку. Вони потребують моральної підтримки у цій своїй праці з боку свідомого громадянства. Кожний українець повинен цікавитися і знати, чи виконав його суцільний національний обов'язок, і нести за це моральну відповідальність.

Лише спільними зусиллями можна встановити лад у своїй громаді. А коли це буде досягнено у всіх українських громадах у ЗДА, то це матиме позитивний вплив і в діяльності організації українців у всьому світі.

3 проводу одного оголошення

Віддавна в американському часописі „Таймс“ за кілька тижнів перед Різдом появляється рубрика, в якій жертовні американці складають з нагоди Різдянин свят пожертви для бідних. Ці пожертви доходять до соток тисяч доларів. І дивно, ніхто з жертводавців ніколи не питає, для кого саме вони йдуть. А йдуть вони на рятують бідних родин, для сиріт, на лікування старців, хворих, до альмогоснівників включно.

Також і інші часописи, крім „Таймсу“, збирають пожертви на ті ж самі цілі. І коли перед Різдом залучуємо ми радіо, то чуємо безліч різних закликів, як, наприклад: „Ваша найменша пожертва допоможе бідним дітям щасливо відсвяткувати Різдво“, або: „Ваша пожертва принесе радість для сиріт“, або ще таке: „Ви напевно маєте старі поломані забавки, яких не потребуєте; не викидайте їх, а принесіть на поліцейську станцію, там їх направлять і подарують бідним дітям“.

Так роблять американці. А як робимо ми, українська політична еміграція? Недавно, перед Різдом, виходила в одному нашому часописі оголошення: таке то й таке Товариство влаштує „Ялинку“ для своїх членів і їх родин. Такого роду оголошення появляється перед Різдом у наших часописах не мало.

Сумом наповнюється серце, читаючи ці оповістки. Запитаю, чи у нас українців немає бідних дітей, відів з дітьми, бездомних самітників старців? Яким благородним теплом наповнюється б серце не одного з нас, коли б ми вичитали в таких передріздяних оголошеннях, що така й така організація влаштує св. Миколая чи „Ялину“ для відів з дітьми, для бідних дітей з такої й такої української школи в Нью-Йорку, Шикаго чи де там.

Чи то аж така велика радість буде для члена якогось товариства „дівати“ від св. Миколая гарну краватку або для членки шовкову хустинку, чи для професіоналіста або його дружини якусь дорогу, але зовсім непотрібну річ?

Д-р Вол. Везушко

Як писати українські імена і прізвища по-англійськи?

На цю тему чимало дискутується, а кінчається тим, що пишуть їх по-польському, вважаючи це ще і патрістичним подвигом. Галичан наслідують уродженці Східної України і буковинці. І так майже Ткачук, Kalytowski (або Kalytowskyj). Чомусь латинське „y“ дуже припало до вподоби і воно обов'язково мусить передавати по-англійськи наше „и“, в той час, як воно найчастіше передає „ай“ (ay).

До Америки діставалися люди з коначності, і як такі, в першій мірі старалися достосуватися до обставин. Коли сюди приїздив польський магнат, то його записували так, як він тоді бажав. Пани плебеєм імпонували і імпонують. Робітничкові вписували їх по-польському, бо так звичайно його вписували в документах, що ними він міг вижити.

Він сам, а вже діти в більшості, достосувалися пізніше транскрипцію прізвищ до англійської мови. Імена вносили за прикладом внісених зі школи: Іван — Джан; Микола — Нік і т. д. Нова еміграція, в більшості з людьми вже не молодими, також мусила достосуватися, щоб жити.

Правда, ніхто не примушує, щоб достосуватися, але централізаційна тенденція виступає в повітрі і ви мусите слухати голосу життя. Патріотом легко бути, коли працюєш в українській установі. На фабриці робітники легко допіляють до вас, що ви москаль, бо їх в нас Vladimir, і тому вас треба берегти. Робітник по-

ПОДЯКА

Не маючи змоги відповісти на численні листи, надіслані мені з нагоди ювілею 35-ліття моєї наукової праці, описом складаю мою сердечну подяку Українським Установам, Церквам, Високопреосвященним Владикам і окремим особам — духовним і світським, які вшанували мене щирими привітаннями й сердечними побажаннями. Окрему подяку складаю філологічній Секції НТШ у Нью-Йорку та Об'єднанню Українців у Вашингтоні, Групи УВАН і Осередкові НТШ у Вашингтоні за урядження з нагоди мого ювілею окремих урочистих наукових конференцій.

П. Ковалів

Нюарк в поклоні героїням

3-го березня улаштувала Округна Рада „Союзу Українок Америки“ в Нюарку Традиційне Свято Героїнь.

В доповіді п. Л. Храплива, навізуючи до 50-ліття смерті Лесі Українки, поставила її в Пантеон Наших Героїнь. Хоч вона не переживала мук наших Страдниць, не каралася на засланні, то своїми писаннями доконувала теж героїстату. Під час затяжної невилічимої недуги вона творила, а платила за те тяжкими фізичними болями. У своїх поезіях і драмах вона уловлювала, захоплювала, показувала на приклад, якою дорогою нам йти, щоб досягнути найвищого нашого Ідеалу незалежності України. Претарна доповідь наче з'явилася невідомим шляхом до слухачів з прелегуючою. На принципі адала теж про виховання наших дітей в національному дусі, а це можна досягнути тільки спільною працею батьків і школи.

Слідуючою точкою був гостинний виступ хору XI-го Від. „Союзу Українок“ з Трентону. В пісні Катигаста „Привіт Батьківщині“ чудові багаторотні налії з глибокою тугою за Рідним Краєм. М'яко і тужливо дилися слова пісні, що „тересили нас в думках до того нашого далекого краю, „на ясні зорі — тихі воли, де над ставом дрімліє гай“. Трентонський хор володіє гарними голосами, а відрадинним явищем є молоді сили, що включилися до хорів. Диригентка п. І. Вованко, дочка відомого диригента проф. Р. Шпайла, б. отамана УГА, перейняла по батькові хист до управи хором.

Особливої с'ячності і блиску додав Академії виступ нашої відомої піаністки диригентки Дарії Гординосської.

В четверту річницю...

Здається річчю природною, коли людина відходить від нас в кращий світ. Одні відходять, і біль за ними, спомини про них проходять скоро і непомітно. Відхід деякої людини, навіть несподіваної з нами залишас, крім великого жалю і болу, ще і спогади про велику втрату.

До таких людей належала і наша незабутня Маруся Лебедева-Валійська. Вже четвертий рік, як її не стало серед нас, серед тих, що знали її близько, для котрих Маруся в тяжких хвилинах нашого незвичайного еміграційного життя завжди знаходила слово розради і потіхи. Для тих, що перебували у Варшаві, не було, здається, ні одної імпресії, де б Маруся не виступала, де б вони не насолоджувалися її співом, і не подивлялися її милого щирою усміху.

Вона завжди спілила до Варшави та ніколи не відмовляла участі в наших національних святах та різних добродійних імпресах. Її завжди найбільше тішило, коли імпресу улаштували в користь наших найменшешких. Тоді Маруся перероджувалася, ставала як дитина, раділа, сміялася, тішилася і частію її було кінця. Маруся часто говорила: „Я, в дітях бачу свою рідну Полтавину“.

Дніпро, свій рідний та близький мені Кременчук, я живу ними, я молодію з ними, я плачу з ними і сміюся. Які вони всі мені близькі і рідні. Сильні в них тепла і радість“.

Останні роки перед другою світовою війною вона зі своїм чоловіком генштабу полковник Аркадієм Валійським перебувала у Варшаві. Їх скремне але киле помешкання завжди було притулком для дорожніх, замучених і голодних. Хто шукав не тільки відпочинку фізичного, але і духовного.

Визначно чужі слова, наприклад: „Jesus Christus“? Випадає назви у них: „Джизес Крістус“ — отже деформовано, згідно з правилами англійської мови. Коли б вони застосували фонетичну передачу, то деформованість була б видна на письмі, а так мовою її тільки у мові, — ми не раділи б стосуватися тут примусу. Очевидно поради давати можна. Вважати, щоб свідати не вичисляти отриманим. Треба виробити любов до свого рідного так, щоб голос еміграції тепер і на майбутнє полегшив долю бестыківщини в примуванні до свободи. Український емігрант не повинен ніколи забути за свій рідний край.

*) Дня „Нові Дні“, Січень 1963: Вадим Турчин, Київ а Ей чи подорожничка з України?

Приф. Грановський і Віра Річ відзначені грамотами УВАН

15-та Шевченківська Сесія УВАН у Канаді відбулася 10-го березня в приміщенні Українського Народного Дому в Вінніпезі. Сесію відкрив і проводив нею проф. Яр. Рудницький, голова УВАН у Канаді. На початку Сесії проголосили ціл прізвирання двох Почесних Шевченківських Грамот, одну проф. Ол. Неприцькому — Грановському за його працю над поширенням Шевченкових ідей на території США в другій половині Віри Річ із Лондону, Англія, за її працю над перекладом Шевченка на англійську мову. Проф. Грановський прийняв грамоту особисто, а в імені панни Річ прийняла грамоту пані О. Войцехово, що відчитала при цьому листом від панни Річ: Після складення привітань від словацьких культурних установ о. д-ром Я. Реке-

мом (по-словацькому) та від Білоруського Наукового Інституту п. М. Сільвановичем (у білоруській мові) проф. Грановський як доповідач гості вголосили доповідь про „Національне значення Шевченка“, Панове Іж. М. Севоринський і М. Гнатів відклямували Шевченкові поезії. З нагоди Сесії відбулася вистава нової Шевченківщини. Не вважалося на „якуку інших імпрес, велику залю Народного Дому, що її приправував портрет Т. Шевченка роботи проф. К. Антоновича, вивисила публікація шестері. Після закінчення Сесії члени Президії УВАН із гостями із Міннеаполісу їздили під п'ятницю Тарасові Шевченкові на площі Манітобської Літс-лятури, щоб скласти пошани Генієві України в роковини його смерті. (Б. Г. С. Р.)

Дякуємо суцільно віткою з Рідними та Знайомими, що в п'ятницю, 15-го березня 1963 року упокоїлися в Богі наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І СЕСТРА

Бл. п. Віра МАХНИЧ
з дому ЛОГІН

ПАРАСТАС — відправиться в ПОНЕДІЛОК, 18-го БЕРЕЗНЯ 1963 р. в год 8:00 веч., в лок. заповіданні Randolph A. Riotta Funeral Home, 3205 Hudson Blvd., pr. Stagg St. ПОХОРОН — у ВІВТОРОК, 19-го БЕРЕЗНЯ, з української кат. церкви св. ап. Петра і Павла, в год 9:30 ранку, на цвинтарі Holy Cross Cemetery.

Горю приїжді: чоловік — ПЕТРО СІМ — РІХАРД сестри — ОДОРІЯ МАКСИМОВИЧ СТЕФАНІЯ ПОВЕЛІ брат — ПОСІФ ЛОГІН і Рідні

В НЕДІЛЮ, дня 24-го БЕРЕЗНЯ ц. р., в річницю смерті

Вінтора Миноласевича ДОМАНИЦЬКОГО

професора Українських Академічних Шкіл, був. ректора УТГІ, визначного громадянина й діяча відправиться

ЗАУПОКОЙНА ПАНАХИДА
в церкві Юрія Переможця в МІННЕАПОЛІСІ, Мінн. (міста невідомого Богослуження) ГРОМАДИНСТВО

МОРГЕДЖІ ПОЗИКИ

Забезпечуємо власним коштом, родина не сплачує у випадку смерті, чи повної непрацездатності, **НИЗЬКІ ВІДСОТКИ** КОЖНОДЕННО: год. 10:00 — 5:00 СУБОТА: год. 10:00 — 1:00

САМОПОМІЧ — Selfreliance
558 Summit Ave. — JERSEY CITY 6, N. J. Tel.: 795-4061

У МІСЯЦІ БЕРЕЗНІ ШЕВЧЕНКІВСЬКІ СВЯТКУВАННЯ І ПОКЛІН ГЕНІЄВІ УКРАЇНИ!

Придбайте для себе, своїх дітей і внуків Найновіше повне видання „КОБЗАРЯ“ Т. Шевченка в одному томі!

ВУДЕМО ПАМ'ЯТНИКИ ПРОРОКОВІ УКРАЇНИ З ГРАНІТУ І БРОНЗУ, ЗБУДИМО ЖИВИЙ ПАМ'ЯТНИК! У КОЖНІЙ ХАТІ

КОБЗАР ТАРАСА ШЕВЧЕННА

ПОВИНЕН БУТИ, БО ЦЕ НАЙКРАЩИЙ ЖИВИЙ ПАМ'ЯТНИК.

Саме тепер вийшов з друку новий наклад КОБЗАРЯ. Це є повне народне видання з багатими поясненнями на кожній сторінці, проф. В. Сімовича і проф. Я. Рудницького. Гарний папір, тверда полотняна обкладинка, з золотими витисками, в окремій обгортці з целофаном, 464 сторін друку, а величина 6 × 9 in.

(Так виглядає КОБЗАР в помешканні. Природна величина 6 × 9 in.)

Цю справді локсусову видання Української Шкільної Академії Наук і Клубу Прихильників Української Книжки в Канаді.

ПАМ'ЯТАЙМО
що цей КОБЗАР — не найкращий приятель і подарунок для всіх, а головню для дітей, шкільних, приятелів і знайомих, на уродини, вітання і пр.

Ціна приступна, бо всього за 1 примірник	\$ 7.50
Хто замовляє нараз 2 примірники платити лише ..	\$ 14.00
Хто замовляє нараз 3 примірники платити	\$ 19.00
Хто замовляє нараз 5 примірників платити ЛИШЕ ..	\$ 30.00

(Вирізати, вивозити або окремо написати і вислати)

ЗАМОВЛЕННЯ до: **UKRAINIAN BOOK CLUB**
P. O. Box 3597, B. Winnipeg, Man., Canada

Оцим замовлюю найновіше видання КОБЗАРЯ Т. Шевченка з поясненнями проф. В. Сімовича і проф. Я. Рудницького:

1 примірник за \$ 7.50 3 примірники за \$ 19.00
2 примірники за \$ 14.00 5 примірників за \$ 30.00

— це є лише по \$6.00 за примірник. —
Належність доповнює ЧЕКОМ, МОНІ-ОРДЕРОМ, ГОТИВКОЮ в релігійному листі. (Непотрібно окреслювати.)

КОБЗАРІ прошу вислати на адресу (одну або більше):

НАСТУПНІ НАШІ ВИДАННЯ:
III наклад Великої Історії України, Історія Української Культури і Велика Веселитня Історія.

ЗАМОВЛЯЮЧИ НАШІ ВИДАННЯ, ВИ ДОПОМАГАЄТЕ ПРИСНІПІТИ ПОЯВУ ПОВНИХ МОНУМЕНТАЛЬНИХ КНИГ.

ЛІТЕР.-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ у ФІЛАДЕЛФІЇ
В СУБОТУ, 23-го БЕРЕЗНЯ 1963
в домі СОЮЗУ УКРАЇНОК, при 13 вул., ч. 4936 Н.

Володимир Шиприкевич „З КАМЕРОЮ ПО ДИКОМУ ЗАХОДІ“
Світлина й пояснення. ГОСТЕЙ щиро вітаємо.

ГОЛОВНА УПРАВА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ
запрошує Членів Організації, наших Приятелів і Прихильників на

ЗУСТРІЧ І СПІЛЬНИЙ ОБІД
з проф. д-р. Володимиром Кубійовичем, що відбудеться в НЕДІЛЮ, 31-го БЕРЕЗНЯ 1963 р. в год. 1:30 по пол.

в Укр. Нар. Домі в НЬО-ЙорКУ, 140 Second Avenue. ОПЛАТА — 5 дол. від особи. Зголошення, разом з оплатою, прислати не пізніше 23-го БЕРЕЗНЯ, на таку адресу: ORGANIZATION FOR DEFENSE OF LEMKIVSCHYNA P. O. Box 258, Brooklyn 11, N. Y. — або тел.: VI 7-0394

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА в ЗДА ІСТОРІЧНО-ФІЛОСОФІЧНА СЕКЦІЯ НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
— відбудеться — в СУБОТУ, 23-го БЕРЕЗНЯ 1963 р., в год. 7:00 вечером, в залі УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ, 2 Схід 79 вул. в Нью-Йорку.

ПРОГРАМА:
1. Проф. д-р В. ЛЕНЦІК: Відкриття.
2. Проф. д-р І. ЛІСЯК-РУДНИЦЬКИЙ: доповідь на тему „Контрвиста Американського Історичного Товариства та участь наших істориків в її працях“.

Ця Конференція була заповідана на лютий ц. р., але з причини хвороби Прелата не могла тоді відбутися. ВХІД ВІЛЬНИЙ. ГОСТЯМ РАДІ! Додаток: підземною ІРТ до 77 вул., або автобусом МЕДІЗОН ЕВЕНІН до 79 вул. в Нью-Йорку.

ДИРЕКЦІЯ Історично-Філософської Секції НТШ

Увага! ШИКАГО й ОКОЛИЦЯ! Увага!
Звичайні РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНСОЮЗУ в ШИКАГО, Ілл. — відбудуться — в п'ятницю, дня 22-го березня 1963 в год. 8:00 вечером, в ДОМІ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ — при 841 N. Western Ave. в ШИКАГО, Ілл.

До участі у Зборах з управлінні голови Урядовці УНСОЮЗУ та Делегати всіх Відділів УНСОЮЗУ Шикагівської округи, а саме чл.: 22, 33, 35, 80, 100, 106, 107, 111, 114, 125, 131, 139, 176, 190, 214, 216, 220, 221, 222, 243, 252, 259, 301, 335, 379, 399, 415, 423, 425, 472, 499.

Кожний з повноважних Відділів має вислати по 3-ох делегатів від перших 500 членів, та по 1-му делегатові від кожних дальших 500 членів.

З огляду на важливість справ, які будуть предметом Загальних Зборів, а зокрема вибір нового Уряду на 1963 рік — просити всіх Відділів округи взяти обов'язкову участь у Зборах.

ЗА ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ в ШИКАГО: Тарас ШИПКУЛА, президент Іж. Михайло ХАРІВ, секретар

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

**JIG BORERS.
TOOL MAKERS.
TURKISH
LATHE OPERATORS.**
На другу зміну. Від 4:00 р. м.
до 12:30 ранку. Мінімум 5 ро-
ків досвіду. Прецизійна праця
при латунних частинках.

AERO CHATILLON CORP.
CURRAN DIVISION
20-20 Steinway Street
LONG ISLAND CITY
RA 8-8605

ПЕКАР
1-класний, зі знаннями амер. пе-
чення. Досвід, 8 днів, понеділок
вільний. Постійна праця, приєм-
ні умови праці. Телефон:
CARLOS BAKERY
4514 Ave. "D", Brooklyn
OL 1-9727

ДОСВІДЧЕНИЙ М'ЯСАР
до
PRIME MEAT MARKET
in BAYONNE, N. J.
Чоловік у середньому віці, зі
знаннями амер. мови. 5 днів. По-
стійна праця. Голоситись:
BROADWAY PROVISION
390 Broadway, Bayonne, N. J.

SERVICEMAN
Мусить бути ознайомлений в
механіко-електричній ділянці.
Нагода виїхати у підприємстві
фото-копії. Початкова платня
\$80.00 з підвищення до \$90.00.
Відстаєний від військ. служ-
би. По гайска. Call Service
Manager Mr. OCHINO
EX 2-6666, Ext. 219.
L. I. C.

Купуйте в підприємстві,
що оголошується
в "Свободі"

ПРАЦЯ
MALE & FEMALE

КРАВЕЦЬ — КРАВЧИНЯ
ШИТТЯ НА МІРУ.
Досвід при поправках і нових
одягах. Добра платня, постійна
праця, приємні умови.
NICK'S CUSTOM TAILORING
7409 — 101st Avenue
Ozone Park MI 2-0783

ПРАЦЯ
Help Wanted Female

ЖІНКА
Опіка над дітьми
в Мангеттені.
Діти з домашньої праці. Спан-
ня на місці. Англіська
мова.
Кликати: YU 8-2715

**ЗЕЛІ, ЯКІ БУЛИ УЖИВА-
НІ ВІД ТИСЯЧ РОКІВ І
ПРИНОСИЛИ ПОЛЕЗНУ
ПРИ БАГАТОХ НЕДОМА-
ГАННЯХ**

ПОРУЧАЄМО ТАКИ:
На ремайтінг — Elide Root
100 пігулок — \$4.00;
На боті пірок і мікстура —
Hebkers, No. 85 — 100 пі-
гулок — \$4.00;
На високо тисненні пірок —
H.B.T. — 100 піг. — \$4.00;
На нервах — зелений пірок —
No. 91 — 100 піг. — \$4.00;
При "зміні життя" — Hot
Flashes Core Seal Com-
pound пігулки, 100 — \$4.50;
При запаленні жовчачого мі-
шечка — OBT пігулки —
100 — \$4.00;
При болях шлунка Ulcer-
in — сконцентрованої ес-
тракт зел — 1 1/2-місячне
лічення — \$8.50.

KIENL PHARMACY, Inc.
Заснована 1887.
Chemists and Druggists
109 3rd Avenue
понад 13-ю і 14-ю вул.
NEW YORK, N. Y.

МИХАЙЛО ВІВЧАР

(Посмертна згадка)

Помер мій спонзор, що до-
поміг мені дістатися зі скит-
альщини до ЗЛА. Був ним
бл. п. Михайло Вівчар, наро-
джений у квітні 1905 року в
Ходачківці Малім на Терно-
пільщині, як другий син Олек-
сандра і Марії з Недошків,
селян на Поділлі.

Як багато інших так і бл.
п. Михайло шукав долі за
морем наперед у Канаді, а
перед другою війною переїс-
тався з Канади до ЗЛА, де
вже був осівся його рідний
старший брат Франко Вівчар.
Був він людиною дуже спокій-
ної і працюючої вдачі, не за-
бував ніколи ані своїх бать-
ків, ані родини, яким достій-
но матеріально допомагав, не
забував також рідного села
і односельчан, яким допоміг
побудувати Народний Дім в
Ходачківці і то власними по-
жертвами та збіркою пожертв
від осілих тут односельчан.

Зараз по другий світовий
війні він один з перших по-
чав розшукувати свою роди-
ну і як ще не було поштової
сполуки, то він якось через
Швейцарію віднайшов серед
скитальців свою рідну сестру
п. Марію Попадинець, що з
мужем Дмитром і трьома ма-
лими дітьми перебувала в та-
борі для переміщених осіб у
Ляндеку (Австрія). Від неї
він довідався, що на скиталь-
щині є багато родичів, що ба-
лять б дістатися до ЗЛА, але
не мають тут нікого ні родини
ні знайомих, що могли би
їм в тому допомогти. Він ви-
слав потрібні документи для
кількох українських родин, а
між іншими і своїй родині. На
ті документи я прибув сюди
і Небжчик був першим, що
мене привітав у ньюйорському
порті, хоч до того часу він
мене ані не знав, ані не ба-
чав. Він подав мені допомо-
гу, прийняв до своєї хати мою
родину і порадив мені, як по-
чати нове життя на новій
землі.

Був він людиною високої
вродженої культури, багато
читав, всім цікавився і не бу-
ло випадку, щоб відказав ко-
либудь дати пожертву на

народні цілі, чи на потреби
Церкви. Був він постійним
платником до НФ при УКА, членом-пайщиком Українсько-
го Народного Дому в Нью-
Йорку, членом УНС Відділу
204, багатьох інших установ та парафіїв Української
Православної Церкви св. Во-
лодимира при 82 вул. Захід.

Помер бл. п. Михайло Вів-
чар, заосмотрений Найсвяті-
шими Тайнами, по довгій та
важкій недугі (після) 26-го
лютого, а похоронено його
3-го березня 1963 р. з похо-
ронного заведення П. Яреми
до церкви св. Володимира,
звідти на цвинтар Олівія
Гора в Нью-Йорку.

На похоронній зустрічі зі-
брали родина Покийного, при-
ятелі і знайомі підкреслюва-
ли його добрі якості як
чоловіка, тата, брата, людини
громадянина-українця, а щоб
вшанувати його пам'ять ді-
лом пожертви на народні цілі,
привніли на мій поклик збо-
жили на побудову пам'ятни-
ка Т. Шевченкові у Вашинг-
тоні суму 110 доларів.

Ось жертводавці: В. Бала-
бан (з Юстону) 20 дол., по
10 дол.: Текля Вівчар, С. Мар-
чук, Настя Вівчар, 6 доларів
Дмитро Попадинець (з Мон-
треалю), по 5 дол.: Ф. Недо-
шків (Лонг Айленд), Вівчар
Франко, Мих. Волинець (з
Трентону), Вол. Федик, Еве-
ліна Вівчар, Емілія Вівчар,
Т. Карпів, по 3 дол.: А. Сах-
ман, по 2 дол.: Іван Гнатюк,
Долорес Лумпе з дому Тураш,
А. Шкодинська, П. Федорів,
М. Рінк, В. Харкун, по 1 дол.:
М. Влас, Г. Прус, Гр. Влас,
А. Балабан.

Нехай цих кілька слів при-
знання і щирої спогоди про
гарну і добру людину буде
тою квіткою на свіжому укра-
їнському могилі на американ-
ській землі та потією для
родини пани Теклі дружини,
Евеліні і Емілії дочок (од-
ружних), Франка Вівчара
брата, та сестри Марії Попа-
динець, двох унуків, які бл.
п. Михайло Вівчар полишив
у глибокому смутку.

Сильвестер Мартюк

50-річчя першого Товариства Українських
Січових Стрільців

У пресі читаємо про при-
готування до ювілею зброй-
ного виступу УСС, 1914-1964,
але вже сьогодні слід би від-
значити це ювілей першопо-
чину стрілецької ідеї, яка
оформилася в оснуванні пер-
шого Товариства Українських
Січових Стрільців.

Як прийшло до цього?
1908-й рік, анексія Австро-
Угорщиною Боснії і Герцего-
вини, а відтак 1912-й рік,
війна Сербії, Болгарії і Греції
проти Туреччини, вказували
на те, що Росія готується до
війни з Австро-Угорщиною,
щоб в першу чергу діс-
тати в свої руки західно-ук-
раїнські землі. Хоч українці
вели затяжну боротьбу з по-
ляками, все ж такі мали де-
яку свободу, свої освітньо-
культурні організації, своїх
послів в вієнському парла-
менті і в галицькому сеймі.

"Січ" і "Соколі" були гали-
цькими руханковими товариства-
ми і не могли організувати
громадянство на вієнському
лад. Події нагнали, щоб ма-
ти вже зовсім вієнського ха-
рактеру товариства. Маючи
адміністрацію Галичини у
своїх руках, австро-польський
намісник, як і все польське
громадянство, й члени не хоті-
ли про українське вієнське
товариство. Самі ж поляки
мали два вієнські Союзи,
крім руханкових "Соколі" —
Післядогового "Стілець" і
"Народова Зайонзек Ште-
лець", під впливом вше-
поляків.

Австрійський намісник,
польський патріот, два рази
відкинув оригінальний проєкт
статуту тов. УСС, який він
послал д-р Кирило Троцьков-
ський. Не було ради, він пред-
ложив тоді досвідчений пере-
клад статуту польською
"Стілець" і намісник мусів
його затвердити!

18-й березня 1913 р. у
Львові — це знаменна дата
в історії України, бо в тому
ж дні, освоюючи перше То-
вариство Українських Січ-
ових Стрільців, українці наві-
зали нитку славної збройної
традиції, яку перервала цар-
ська Катерина II, знищивши
Запорізьку Січ в 1775 р.

Кшовим першого Тов. УСС
став відомий громадський ді-
яч д-р Володимир Старосоль-
ський, осавулом Іван Чмола,
який вже давніше пропагував

Відбулася друга Середньошкільна Конференція СУСТА

Члени панелі, зліва направо: Оксана Тимчук, Микола Дуплак, Надя Тимчук і Любомир Зобнів.

Трой, Н. П. — Заходом Ко-
місії Середньошкільних Справ
при СУСТА відбулася 9-го
лютого у м. Трой, Н. П., в
Ренсселір Політехнічній Інститу-
ті в Трой Біндінг, Друга Се-
редньошкільна Конференція
під керівництвом "Кожна освічена
однина — це скарб народу".
Доповідачі в панелі п. з.
"Українські студенти Укра-
їни" зreferували сучасну ді-
яльність патріотичної украї-
нської молоді СССР та під-
комуністичних країн. Перший
панель "Кво ваді середньо-
шкільна молодь?" викликав
ширшу дискусію та був прис-
вячений обговоренню студій
у коледжах і університетах,
щоб приготувати нашу сере-

дньошкільну молодь до сту-
дентського життя, поінфор-
мувати її та включити в ук-
раїнські студентські організації.
Ліда Величків, Трой Гаті,
та Володимир Прибіла про-
вадили цей панель організо-
ваний УСГ Сиракуз. В Другій
Середньошкільній Конфе-
ренції СУСТА брали участь
понад 20 середньошкільників,
студентів, та гостей з осер-
дків Філадельфії, Воффало,
Сиракуз, Балтімор, Ейн Ар-
бор, Ютика, Когова, Трой та
Нью-Йорк. Вечером відбувся
в сусідньому Когові в Укра-
їнському Домі — "Студентські
Вечерниці", під час яких ви-
брано студентку Роксолану Ві-
лас, на королеву та Лесю
Майкевич, на принцесу.

Голова УНРади
в Шикаго

По кількомісячній перерві,
спричиненій недугою серця,
повернувся голова Української
Національної Ради інж. Осип
Бойдунчик до праці і виїхав
до Канади. В дорозі до Кана-
ди вступив він до Шикаго,
щоб закінчити розмови, запо-
чатковані під час першого по-
буту у вересні 1962 р., зв'язані
з концепцією мобілізації сил.

24-го лютого відвідав голова
УНРади на запрошення Ук-
раїнського Публіцистично-
Наукового Інституту і виго-
ловив перед прийнятими кіль-
кох членами Інституту
на чолі з його головою д-ром
Томою Липичаком слово про
важливість Інституту з його
завданнями, які є такі потрібні
для визвольних змагань
українського народу, а зокре-
ма для дипломатичної акції
на міжнародному форумі. Він
зложив Інституту побажання
якнайкращих успіхів в його
дальшій праці.

В тому самому дні відвідав
інж. Бойдунчик виставку обра-
зотворчого мистецтва, влаш-
товану нашою відомою і сла-
вною мисткинею Марією Га-
расовською Дачиниш з наго-
ди 85-річчя Олени Кульчиць-
кої. На виставці можна було
оглянути мистецькі твори не
лише Олени Кульчицької, але
й Марії Гарасовської — Дачи-
ниш, Ани Калимон, Ірини
Несторович, Михайлини Ол-
шанської — Несторович і Ока-
си Теодорович.

В понеділок 25-го лютого
відбув він довшу і основну
розмову з головою Українсь-
кого Публіцистичного Інсти-
туту д-ром Томою Липичаком
про можливість, засяги і фор-
ми співпраці Інституту з ке-
рівництвом виконавчими ор-
ганізаціями Д. П. Української
Народної Республіки в екзилі,
згідно про можливість, щоб
користалися з праці Інституту.

26-го лютого відлетів голо-
ва УНРади до Едмонтону в
Канаді, де на 3-го березня
був підготований виступ з до-
повіддю про Мобілізацію сил.
При кінці березня вертаєть-
ся голова УНРади до ЗЛА, і
по влаштованій Представни-
цтвом ВО УНРади і Організа-
цією Державного Відроджен-
ня України з Братими Органі-
заціями України в дії 6-го квітня
нах Українського Народного
Дому в Нью-Йорку, відіде до
Європи.

Короткі вістки

• Лондонська преса кепкує
з Америки, що з'їдених Дер-
жав, відомими Британії ра-
киту "Сайаболт", що страшенно
запорушило було англійську
публічну опінію, "загарбують"
тепер — Виступає Черчилль.
Конгрес, як відомо, почав лу-
дську для надання Черчиллю
почесного американського гро-
мадянства. Англійські газети
запитували, чи американці не
жаднуть від Черчилля, щоб
він перестав курити гавайські
цигари, які ніби в очах деяких
американців можуть символізу-
вати прихильність до Куби Ка-
стра.

Загальні збори Відділу СУА
в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Звичайні загальні збори
11-го Відділу СУА відбулися
24 лютого у власній домові
в приміщенні Народного До-
му в Джерзі Сіті під прово-
дом голови Окружної Ради
СУА п. Ірини Падок. На збо-
рах вибрано управу Відділу
в такому складі: голова —
Вогдана Грицай, заступник —
Марія Білосор і Варка Ба-
чницька, секретар — Наталія
Кляшчак і Ліда Величківська
(заступниця), скарбник —
Олександра Кляшківська, ім-
презові референти: Галина
Вілик і Надія Кранчук та Ан-
на Одуляк (допоміч), культ.

освітні: Ірина Качмарська і
Олександра Кляшківська (до-
поміч), організації: Люд-
мила Могуча і Марія Мухи,
супільна опіка — Юстіна
Полович, господарська — Ан-
на Карий, пресопа — Марія
Білосор.

Контрольна Комісія: голо-
ва — Марія Турко і члени —
Дарія Яременко та Олена
Назар.

На закінчення зборів відбу-
лася товариська гутірка при
чайці, в якій обговорювано
працю організації.

Марія Білосор, прес. реф.

Річні загальні збори УЛТ-ва ПА
Відділ — Торонто

Третього березня відбулися
річні загальні збори УЛТ-ва
ПА, віничної Америки в домі
УНО при 297 Коледж Стр.
Після відкриття зборів та
привітання присутніх і пред-
ставника головної Управи
д-ра М. Зарицького з Нью-
Йорку д-ром В. Деберою, ви-
брано предсидником зборів д-ра
П. Цурковського та писарем
д-ра О. Волощука.

Збори привітав д-р М. За-
рицький, який і є головою
елемента Головної Управи.

Від уступаючої управи ві-
тали д-р В. Дебера — голо-
ва, д-р В. Соханівський — се-
ктар д-р Г. Шиманський — скар-
бник. Після ширшої дискусії
над звітами на пропозицію
головної контрольної комісії
д-ра О. Шкляра ухвалено абсо-
люторію уступаючій управі.

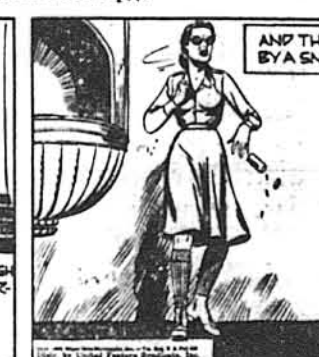
До новообраної управи
авійшли: д-р П. Глібович —
голова, мгр Е. Гуцуляк —
заступник, знов переобрані на
секретаря д-р В. Соханівсь-
кий та д-р Г. Шиманський на
скарбника. Організаційні м
д-ри: М. Остафійчук — Мона-
хський та Ф. Мельник, членом
упр. д-р Р. Цурковський.
Контрольна Ком. д-р А. Фе-
діна, д-р М. Микит та д-р
В. Дебера. Делегатами до КУК
д-ри Мельник та Манацький.
Збори були відкриті Головний
Управі за прибуття д-ра М.
Зарицького з Нью-Йорку на
збори. Після подяки за вибір
д-ром Глібовичем збори за-
кінчено. Присутніх було 26
осіб.

Д-р В. С. кий

П. Т.

• Китайські комуністи скри-
пили кордонні сторожі від
сторони Гонг Конгу та португал-
ської колонії Макао, щоб не до-
пускати агентів Вільного Ки-
таю з Формозо. Ці заходи по-
тверджують вісті, що на терені
комуністичного Китаю зростає
партизанський рух проти режи-
му.

ТАРЗАН, ч. 5000. Збожеволілий леопард!

Тарзан вернувся в розшу-
ках за Франсеою Фостер.

Він перейшов через най-
ближчий коридор, через той,
що вів до тронної кімнати
презєрвера...

І там знайшов жінку, яку
риком притримував, внаслід-
ок пожежі збожеволілий,
леопард, який ривав.

HUDSON COUNTY
NATIONAL BANK

Jersey City

Bayonne
Hoboken
Union CityGuttenberg
North Bergen
Weehawken

Every

Banking

Service

Deposits Insured Up To \$10,000

By The Federal Deposit Insurance Corporation

Увага! ЗМІНА АДРЕСИ Увага!
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ

продав свою дотеперішню канцелярію і інші брокерські
фірми. НОВЕ БЮРО реорганізується і частина його вже
перенесена до власного будинку, на таку
НОВУ АДРЕСУ:

88-29 139 STREET — JAMAICA-BRIARWOOD

(Corner of 86 Road and 139 Street)

Короткий білок від KBINS ВУЛВЕРДІ.
Додаток: Independent "F" або "E" до Supthin Blvd. або
Van Wyck Blvd. BMT — Jamaica Avenue до Queens Blvd.
Крім цього, — для вигідних клієнтів, від 15-го березня
буде відкрито ще одне БЮРО, при Другій Еве. в Нью-Йорку.
Адресу і телефон цього бюро проголосимо пізніше.

UNITED REAL ESTATE CO.

В. Кузьминський

86-26 139 Street — JAMAICA — Briarwood

Телефон, як був: OL 8-6330

ЗДОРОВ'Я НА ВЕЛИКДЕНЬ
ПРИЯТЕЛІВ І ЗНАЙОМИХ

Прегарними

КАРТКАМИ

в кольорах, з гарними українськими
святковими побажаннями.КАРТКИ ВИГОТОВЛЕНІ НА ПІДСТАВІ
ОРИГІНАЛЬНИХ ВІЗІТНИХ ЗНАНИХ
УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ-МАЛЯРІВ

Найбільший вибір у Книгарні "СВОБОДИ"

Ціна — 10 ц. за штуку

Svoboda Book Store

83 GRAND STREET JERSEY CITY 3, N. J.